

„KAHDENKERTAISESTA” ALAISUUDESTA JA LAILLISUUDESTA ¹⁰⁴

TOVERI STALINILLE POLIITTISTA BYROOTA VARTEN

Yleisvenäläisen TpKK:n istuntojen työtä johtamaan nimitetyssä Keskuskomitean valiokunnassa on syntynyt erimielisyyttä prokuraattorilaitoksesta. Jos kohta nuo erimielisyydet eivät aiheuta kysymyksen siirtymistä ilman muuta Poliittisen byroon käsiteltäväksi, niin minä puolestani pidän kysymystä siinä määrin tärkeänä, että ehdotan siirrettäväksi sen Poliittisen byroon ratkaistavaksi.

Olellaisin erimielisyys on seuraava: Yleisvenäläisen TpKK:n valiokunnan enemmistö vastusti prokuraattorilaitosta koskevassa kysymyksessä sitä, että yksinomaan keskus nimittäisi paikalliset lainvalvojat ja että nämä olisivat vain keskuksen alaisia. Enemmistö vaatii n.s. „kahdenkertaista” alaisuutta, mikä on säädetty yleensä kaikkien paikallisten työntekijäin suhteen, t.s. sitä, että he olisivat toisaalta keskuksen eli vastaavan kansankomissariaatin alaisia ja toisaalta — paikallisen kuvernementin-neuvoston toimeenpanevan komitean alaisia.

Sama Yleisvenäläisen TpKK:n valiokunnan enemmistö kiisti paikallisilta lainvalvojilta oikeuden protestoida laillisuuden kannalta paikallisten kuvernementtien toimeenpanevien komiteoiden ja yleensä paikallisten viranomaisten mitä tahansa päätöstä vastaan.

Minun on vaikea käsittää, minkä perusteella voidaan puolustaa noin ilmeisen virheellistä Yleisvenäläisen TpKK:n valiokunnan enemmistön päätöstä. Olen kuullut perusteltavan tätä vain sillä, että „kahdenkertaisen” alaisuuden puolustaminen on tässä tapauksessa aiheellista byrokraattisen sentralismin vastustamista tarpeellisen itse-

näisyyden turvaamiseksi paikalliselimille ja sen estämiseksi, ettei keskus suhtautuisi ylimielisesti kuvernementin tpk:n toimenhaltijoihin. Onko ylimielisyyttä siinä katsantokannassa, että laillisuus ei saa olla kalugalaista eikä kazanilaista, vaan sen pitää olla yhtäläistä koko Venäjällä ja vieläpä yhtäläistä koko Neuvostotasavaltojen liitossa? Yleisvenäläisen TPK:n valiokunnan enemmistön keskuudessa voitolle päässeen katsantokannan perusvirheellisyys on se, että tähän enemmistöön kuuluvat soveltavat väärin „kahdenkertaisen” alaisuuden periaatetta. „Kahdenkertaista” alaisuutta tarvitaan siellä, missä on osattava ottaa huomioon todelliset väistämättömät erilaisuudet. Kalugan kuvernementissa maanviljelys ei ole samanlaista kuin Kazanin kuvernementissa. Samaa on sanottava kaikesta teollisuudesta. Sama koskee myös kaikkea hallinto- ja johtotoimintaa. Ellei kaikissa näissä kysymyksissä oteta huomioon paikallisia erikoisuuksia, silloin joudutaan byrokraattiseen sentralismiin y.m.s., silloin estetään paikallisia työntekijöitä ottamasta huomioon paikalliset eroavuudet, joiden huomioon ottaminen on kaiken järkevän työn perusta. Mutta laillisuuden pitää olla yhtäläistä, ja pahinta koko elämässämme ja sivistymättömyydessämme onkin sellaisen ikivanhan venäläisen käsityksen ja puolibarbaareille ominaisen tavan suosiminen, että tahdotaan säilyttää kalugalainen laillisuus ja kazanilainen laillisuus erilaisina. Pitää muistaa, että erotukseksi kaikesta muusta hallinnollisesta esivallasta lain noudattamista valvovilla elimillä ei ole lainkaan hallinnollista valtaa eikä mitään päätösvaltaa yhdessäkään hallintoalaan kuuluvassa kysymyksessä. Prokuraattori on oikeutettu ja velvollinen vain valvomaan, että laillisuus ymmärrettäisiin todella samalla tavalla koko tasavallassa kaikista paikallisista eroavuuksista riippumatta ja vastoin kaikkia paikallisia vaikutteita. Prokuraattorin ainoa oikeus ja velvollisuus on jättää asia tuomioistuimen ratkaistavaksi. Minkälaisia ovat nämä tuomioistuimet? Tuomioistuimet ovat meillä paikallisia. Tuomarit ovat paikallisten Neuvostojen valitseamia. Sen vuoksi vallanelin, jonka ratkaistavaksi prokuraattori jättää lainvastaisesta menettelystä nostamansa syytteen, on paikallinen vallanelin, joka on velvollinen toisaalta noudattamaan ehdottomasti yhtä, koko liittovaltiota varten säädettyä lakia ja toisaalta velvollinen ottamaan rangaistusta

määrätessään huomioon kaikki paikalliset seikat, jolloin sillä on oikeus sanoa, että vaikkakin siinä ja siinä tapauksessa on epäilemättä rikottu lakia, niin ne ja ne paikallisen väestön läheisesti tuntemat ja paikallisessa tuomioistuimessa esille tulleet seikat pakottavat tuomioistuimen katsomaan tarpeelliseksi lieventää rangaistusta niiden ja niiden henkilöiden osalta tai jopa vapauttaa ne ja ne henkilöt syytösteestä. Ellemme aio noudattaa hinnalla millä hyvänsä tätä alkeellisinta ehtoa yhtäläisen laillisuuden voimaansaattamiseksi kaikkialla liittovaltiossa, niin ei voi olla puhettaakaan mistään sivistyksen varjelemisesta enempää kuin luomisestakaan.

Samoin on periaatteellisesti väärin sanoa, ettei prokuraattorilla pidä olla oikeutta protestoida kuvernementtien tpk:den ja muiden valtiovallan paikallisten elinten päätöksiä vastaan; niiden laillisuuden arviointi on muka Työläis- ja talonpoikaisinspektion velvollisuus.

Työläis- ja talonpoikaisinspektio esittää arvionsa paitsi laillisuuden, myös tarkoituksenmukaisuuden kannalta. Prokuraattori vastaa siitä, ettei yhdenkään paikallisen vallanelimen yksikään päätös olisi ristiriidassa lain kanssa, ja vain tältä kannalta katsoen prokuraattori on velvollinen protestoimaan jokaista laitonta päätöstä vastaan, jota paitsi prokuraattorilla ei ole oikeutta estää päätösten toimeenpanoa, vaan hän on velvollinen vain ryhtymään toimenpiteisiin, että laillisuus ymmärrettäisiin kaikkialla tasavallassa ehdottomasti yhtäläisesti. Siksi Yleisvenäläisen TpKK:n valiokunnan enemmistön päätös ei ole ainoastaan periaatteellisesti kerrassaan väärä, se ei ole vain aivan virheellistä „kahdenkertaisen” alaisuuden periaatteen soveltamista, vaan myös jarruttaa kaikkea laillisuuden voimaansaattamisen ja minimaalisen sivistyksen hyväksi tehtyä työtä.

Edelleen, tätä kysymystä ratkaistaessa on otettava huomioon paikallisten vaikutusten merkitys. Epäilemättä meillä esiintyy hyvin paljon laittomuutta ja paikallinen vaikutus on yksi suurimpia, ellei suorastaan suurin laillisuuden voimaansaattamisen ja sivistyksen este. Tokkopa on ketään, joka ei olisi kuullut, että puoluepuhdistus paljasti yleiseksi tosi-ilmiöksi sen, että paikallista puoluepuhdistusta suoritettaessa useimmissa paikallisissa tarkastuskomissioissa maksettiin henkilökohtaisia ja paikallisia kala-

velkoja. Tämä on kiistaton ja kyllin merkittävä tosiasia. Tuskin kukaan tohtii kieltää, että puolueemme on helpompi löytää kymmenkunta luotettua ja lainopillisesti kyllin sivistynyttä kommunistia, jotka pystyvät taistelemaan kaikkia puhtaasti paikallisia vaikutuksia vastaan, kuin löytää heitä sadoittain. Ja kuitenkin juuri siitä on kysymys, kun puhutaan prokuraattorilaitoksen „kahdenkertaisesta” alaisuudesta ja siitä, että sen tulee olla vain keskuksen alainen. Keskuksessa meidän on löydettävä kymmenkunta henkilöä, jotka tulevat käyttämään ylimmän lainvalvojan valtaa yliprokuraattorin, Korkeimman tribunaalin ja Oikeusasiain kansankomissariaatin kollegion asemassa (sivuutan kysymyksen, käyttäkö yliprokuraattori valtaansa yksilöllisesti vai jakaako hän tämän vallan Korkeimman tribunaalin ja Oikeusasiain kansankomissariaatin kollegion kanssa, sillä se on kokonaan toisarvoinen kysymys, joka voidaan ratkaista tavalla tai toisella riippuen siitä, uskooko puolue noin suuren vallan yhdelle henkilölle vai jakaako se tuon vallan kolmen mainitun instanssin kesken). Keskuksessa nämä kymmenen henkilöä työskentelevät mitä läheisimmän valvonnan alaisina ja ollen mitä välittömimmin kosketuksessa kolmeen puolue-elimeen, jotka ovat suurimpana takeena paikallisia ja henkilökohtaisia vaikutteita vastaan, nimittäin KK:n Organisaatiobyroohon, KK:n Poliittiseen byroohon ja Keskuskontrollikomissioon, jota paitsi tämä viimeksi mainittu elin, s.o. Keskuskontrollikomissio, joka on vastuullinen vain puolueen edustajakoukselle, rakentuu niin, ettei Keskuskontrollikomission jäsenillä ole pienintäkään sivutointa missään kansankomissariaatissa, missään erillisessä hallinnossa tai Neuvostovallan elimessä. On selvää, että näin ollen meillä on kaikista tähänastisista takeista varmin tae siitä, että puolue saa muodostetuksi pienen keskuskollegion, joka pystyy käytännössä vastustamaan paikallisia vaikutteita, paikallista ja kaikkinaista byrokratismia sekä saa aikaan sen, että lainkäyttö on todella yhtäläistä koko tasavallassa ja koko liittovaltiossa. Sen vuoksi ne puolue-elimet, jotka säätävät yleensä kaikki peruskäsitteet ja kaikki perussäännöt kaikkea meidän puolue- ja neuvostotyötämme varten koko tasavallassa, korjaavat heti paikalla kaikki tämän juridisen keskuskollegion mahdolliset virheet.

Jos annetaan peräksi tässä, niin se merkitsee, että hyväksytään salaviihkaa mielipide, jota kukaan ei puolusta suoraan ja avoimesti, nimittäin: että sivistys ja siihen erottamattomasti liittyvä laillisuus ovat muka kehittyneet meillä jo niin korkealle, että voidaan taata meillä olevan satoja prokuraattoreita, jotka ovat aivan moitteettomia siinä suhteessa, etteivät heihin tehoa saattavat paikalliset vaikutukset, ja jotka ilman muuta saattavat voimaan yhtäläisen laillisuuden kaikkialla tasavallassa.

Tulen siihen johtopäätökseen, että jos puolustetaan prokuraattorilaitoksen „kahdenkertaista” alaisuutta ja riistetään tältä laitokselta oikeus protestoida mitä tahansa paikallisten viranomaisten päätöstä vastaan, se ei ole ainoastaan periaatteellisesti väärin, eikä ainoastaan jarruta perustehtävämme täyttöö, järkkymättömän laillisuuden voimaansaattamista, vaan on myös paikallisen byrokratian ja paikallisista vaikutteista johtuvien etupyyteiden ja ennakkoluulojen ilmentymistä, t.s. työtätekevien ja Neuvostovallan paikallis- ja keskuselinten, samoin kuin VKP:n keskusjohdon yhteistoiminnan mitä pahinta estämistä.

Sen vuoksi ehdotan, että KK kieltäisi tässä tapauksessa „kahdenkertaisen” alaisuuden, alistaisi paikalliset lain noudattamista valvovat vallanelimet vain *keskuksen* alaisiksi ja säilyttäisi näiden oikeuden ja velvollisuuden protestoida kaikkia ja kaikenlaisia paikallisten viranomaisten päätöksiä vastaan siltä kannalta, ovatko nuo päätökset ja säädökset laillisia, myöntämättä niille oikeutta keskeyttää päätösten täytäntöönpanoa ja oikeuttaen ne vain jättämään asian tuomioistuimen ratkaistavaksi.

20. V. 1922.

Lenin

*Julkaistu ensi kerran
huhtikuun 23 pnä 1925
„Pravda” lehden 91. numerossa*

*Saneltu puhelimitse
Julkaistaan
konekirjoitusjäljennöksen mukaan*